

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Sub. : Secretarial Practice
Std. XII

Evaluation Scheme Std XII

Terminal Exam	50 Marks	
Preliminary Examination:		
A) Application Based Test	20 Marks	100 Marks
B) Written Exam	80 Marks	
Board (HSC Exam):		
A) Application Based Test (Internal Assessment)	20 Marks	100 Marks
B) Written Exam	80 Marks	

* Final result will be based on marks obtained in Board Exam i.e. A+B

Terminal Examination

1. Terminal Examination is a First Term Examination of 50 Marks. Time allotted will be Two Hours and Thirty minutes.
2. Terminal Examination Question Paper should be based on around 50% syllabus considering the length of the First term.

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Sub. : Secretarial Practice
Std. XII

Question Paper pattern for Term End Examination

Marks - 50

Time – 2 ½ Hours

Q. No.	Questions	Marks per Que.	No. of Ques. to attempt	Marks	
				without option	with option
1.	A] Answer in one sentence.	1	5	5	5
	B] Write a word or a term or a phrase which can substitute each of the following statements	1	5	5	5
	C] Select the correct option from the bracket.	1	4	4	4
2	Explain the following terms/ concepts.	2	Any (2) Out of (4)	4	8
3	Distinguish between the following.	4	Any (2) Out of (3)	8	12
4	Answer in brief.	4	Any (2) Out of (3)	8	12
5	Justify the following statements.	4	Any (2) Out of (3)	8	12
6	Answer the following (Long Answer type).	8	Any (1) Out of (2)	8	16
Total				50	74

❖ **PRELIMINARY EXAMINATION**

A. APPLICATION BASED TEST (20 MARKS)

1. It will be of 20 marks. Time allotted will be 1 Hour.
2. It should be based on the entire syllabus of Std. XII.
3. Question Paper is to be framed in such a way that the students will be able to write answers on the same sheet.

B. WRITTEN EXAM (80 MARKS)

1. It will be of 80 Marks. Time allotted will be Three hours.
2. The Question Paper will be based on the entire syllabus of Std. XII.
3. Paper setters have to strictly follow Unit wise weightage while setting the Question Paper.
4. Paper setters are expected to prepare Question paper with the Model Answer, Scheme of marking and Blueprint.

❖ **BOARD (HSC EXAM)**

The 100 marks evaluation is sub-divided as:-

- A. Application Based Test (Internal Assessment) 20 Marks and
- B. Written Exam 80 Marks.

A. Application Based Test (Internal Assessment)

1. It will be of 20 marks. Time allotted will be 1 Hour.
2. It should be based on the entire syllabus of Std. XII.
3. Question Paper is to be framed in such a way that the students will be able to write answers on the same sheet.
4. Marks obtained in Application Based Test should be forwarded to Board as per guidelines and schedule decided by the Board.

B. Written Exam

1. It will be of 80 Marks. Time allotted will be Three Hours.
2. The Question Paper will be based on the entire syllabus of Std. XII.
3. The Question Paper will be set by Board and will be conducted as per schedule declared by the Board.

QUESTION PAPER PATTERN
Application based Test Pattern

Que No.	Question	Marks
1.	Correct the underlined word and rewrite the following sentences.	4
2.	Complete the sentences.	4
3.	Find the odd one OR Arrange in proper order.	3
4.	Study the following case/ situation and express your opinion. (Any Three out of Four)	9
	Total	20

**Maharashtra State Board of Secondary and
Higher Secondary Education, Pune**
Sub. : Secretarial Practice
Std. XII

PRELIMINARY & HSC BOARD EXAMINATION

Total Marks - 80

Time – 3 Hours

Q. No.	Questions	Marks per Que.	No. of Ques. to attempt	Marks	
				without option	with option
1.	From the following types of sub questions any FOUR will be asked: A] Select the correct option and rewrite the sentence B] Match the pairs C] Give one word or phrase or term D] State True or False E] Find the odd one F] Complete the sentences G] Select the correct option from the bracket H] Answer in one sentence I] Correct the underlined word and rewrite the following sentence J] Arrange in proper order	1	5	5	5
2.	Explain the following terms/concepts.	2	Any (4) Out of (6)	08	12
3.	Study the following case/ situation and express your opinion.	10	Any (2) Out of (3)	06	09
4.	Distinguish between.	08	Any (3) Out of (4)	12	16

Q. No.	Questions	Marks per Que.	No. of Ques. to attempt	Marks	
				without option	with option
5.	Answer in brief.	4	Any (2) Out of (3)	08	12
6.	Justify the following statements.	4	Any (2) Out of (4)	08	16
7.	Attempt the following. (Letter Writing)	5	Any (2) Out of (3)	10	15
8.	Answer the following (Long Answer)	8	Any (1) Out of (2)	08	16
	Total			80	116

Note -

- 1) In Question No. 7, one letter each from Chapter 6, Chapter 7 and Chapter 8 should be asked.
- 2) Unit wise Weightage should be strictly followed.
- 3) No Questions should be asked on Additional Information which is given in boxes in the Textbook

Unitwise Weightage				
Unit No.	Unit	Chapter No.	Marks	Marks with option
1	Sources of Corporate Finance	1 & 2	17	25
2	Capital Raising	3, 4 & 5	24	35
3	Secretarial Correspondence	6, 7 & 8	13	18
4	Depository System	9	07	11
5	Payment of Dividend and Interest	10	09	13
6	Financial Market	11 & 12	10	14
	Total		80	116

Division of Marks as per type of question				
Sr. No.	Question type	Marks	Marks with option	Percentage
1.	Objective	20	20	25%
2.	Short Answer	52	80	65%
3.	Long answer	08	16	10%
	Total	80	116	100%

Objectives wise division of Marks				
Sr. No.	Question type	Marks	Marks with option	Percentage
1.	Knowledge	13	17	16.25%
2.	Understanding	26	38	32.50%
3.	Application	31	46	38.75%
4.	Skill	10	15	12.50%
	Total	80	116	100%

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - चिटणिसाची कार्यपद्धती

इयत्ता - १२ वी

सहामाही परीक्षा प्रश्नपत्रिका नमुना

गुण - ५०

वेळ - २ तास ३० मिनिटे

प्रश्नपत्रिका आराखडा					
प्रश्न क्र.	प्रश्न	प्रति प्रश्न गुण	एकूण प्रश्न	गुण	
				विकल्प विरहित गुण	विकल्पासह गुण
१.	(अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.	१	५	५	५
	(ब) योग्य शब्द, शब्द समूह, संज्ञा लिहा.	१	५	५	५
	(क) कंसातील अचूक पर्याय निवडा.	१	४	४	४
२.	संज्ञा/ संकल्पना स्पष्ट करा	२	४ पैकी (२)	४	८
३.	फरक स्पष्ट करा.	३	३ पैकी (२)	८	१२
४.	खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.	४	३ पैकी (२)	८	१२
५.	खालील विधाने सकारण स्पष्ट करा	२	३ पैकी (२)	८	१२
६.	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (दीर्घोत्तरी प्रश्न)	३	२ पैकी (१)	८	१६
	एकूण	४		५०	७४

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - चिटणिसाची कार्यपद्धती

इयत्ता - १२ वी

उपयोजनावर आधारित चाचणी प्रश्नपत्रिका नमुना

प्रश्न क्रमांक	घटक	गुण
१	खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द दुरुस्त करून वाक्य पुन्हा लिहा.	४
२	खालील विधाने पूर्ण करा.	४
३	गटात न बसणारा शब्द शोधा / योग्य क्रम लावा	३
४	खालील घटना/परिस्थितीचा अभ्यास करून आपले मत लिहा. (३ पैकी ४)	९
		२०

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

विषय - चिटणिसाची कार्यपद्धती

इयत्ता - १२ वी

प्रश्नपत्रिका आराखडा

प्रश्न क्र.	प्रश्न	प्रति प्रश्न गुण	एकूण प्रश्न	गुण	
				विकल्प विरहित गुण	विकल्पासह गुण
१.	खाली दिलेल्या उपप्रश्नांपैकी कोणतेही चार उपप्रश्न विचारले जातील. अ) रिकामी जागी योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. ब) जोड्या जुळवा क) योग्य शब्द, शब्द समूह, संज्ञा लिहा. ड) बरोबर की चूक ते लिहा. इ) गटात न बसणारा शब्द शोधा. फ) खालील विधाने पूर्ण करा. ग) कंसातील अचूक पर्याय निवडा. ह) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ई) खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्द दुरुस्त करून वाक्य पुन्हा लिहा. ज) योग्य क्रम लावा	१	५	५	५
२.	खालील संज्ञा/संकपना स्पष्ट करा.	२	६ पैकी (४)	८	१२
३.	खालील घटना/ परिस्थितीचा अभ्यास करून आपले मत लिहा.	३	३ पैकी (२)	६	९
४.	फरक स्पष्ट करा.	४	४ पैकी (३)	१२	१६

प्रश्नपत्रिका आराखडा

प्रश्न क्र.	प्रश्न	प्रति प्रश्न गुण	एकूण प्रश्न	गुण	
				विकल्प विरहित गुण	विकल्पासह गुण
५.	खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.	३ पैकी (२)	३	८	१२
६.	खालील विधाने सकारण स्पष्ट करा.	४ पैकी (२)	४	८	१६
७.	खालील प्रश्न सोडवा. (पत्र लेखन)	३ पैकी (२)	३	१०	१५
८.	खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (दीर्घोत्तरी प्रश्न)	२ पैकी (१)	२	८	१६
	एकूण			८०	११६

सूचना :

- १) प्रश्न क्रमांक ७ मध्ये घटक ६, घटक ७, घटक ८ मधील प्रत्येकी एक पत्र विचारण्यात यावे.
- २) घटकनिहाय गुण विभागणीचे अनुसरण करणे आवश्यक आहे.
- ३) पाठ्यपुस्तकातील बॉक्समध्ये दिलेल्या अतिरिक्त माहितीवर प्रश्न विचारू नये.

घटकनिहाय गुणविभागणी

इयत्ता : १२ वी

अनु. क्रमांक	घटक क्रमांक	घटक	प्रकरण क्रमांक	गुण	विकल्पासह गुण
१	१	संस्थात्मक वित्ताचे स्रोत	१ आणि २	१७	२५
२	२	भांडवल उभारणी	३, ४ आणि ५	२४	३५
३	३	चिटणीसाचा पत्रव्यवहार	६, ७ आणि ८	१३	१८
४	४	भागपेढी पद्धती	९	०७	११
५	५	लाभांश आणि व्याज	१०	०९	१३
६	६	वित्तीय बाजार	११ आणि १२	१०	१४
		एकूण		८०	११६

प्रश्न प्रकारानुसार गुण विभागणी

अ.क्र.	उद्दिष्टे	एकूण प्रश्न विकल्पासह	एकूण प्रश्न विकल्पासह	टक्केवारी
१.	वस्तुनिष्ठ	२०	२०	२६%
२.	लघुत्तरी	५२	८०	६५%
३.	दिर्घोत्तरी	०८	१६	१०%
	एकूण	८०	११६	१००%

उद्दिष्टानुसार गुण विभागणी

अ.क्र.	उद्दिष्टे	निर्धारित गुण	विकल्पासह गुण	टक्केवारी
१.	ज्ञान	१३	१७	१६.२५%
२.	आकलन	२६	३८	३२.५०%
३.	उपयोजन	३१	४६	३८.७५%
४.	कौशल्य	१०	१५	१२.५०%
	एकूण	८०	११६	१००%